

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

**НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені О.О. БОГОМОЛЬЦЯ**

ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення вченої ради ІПО

Протокол № 5

Голова вченої ради ІПО

Т.А. Вежновець

(підпис, МП)

**НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН ТА ПРОГРАМА
ЦИКЛУ ТЕМАТИЧНОГО УДОСКОНАЛЕННЯ**

**«ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННЯ АКУШЕРСЬКО-
ГІНЕКОЛОГІЧНОЇ ДОПОМОГИ ПІД ЧАС ВІЙСЬКОВОГО
СТАНУ»**

ТРИВАЛІСТЬ ЦИКЛУ – 2 ТИЖНІ (78 ГОДИН)

**Кафедра госпітального акушерства і гінекології
та післядипломної освіти**

Київ 2026

РЕЦЕНЗЕНТИ:

а) Громова Антоніна Макарівна

доктор медичних наук, заслужений діяч науки і техніки України,
професор, завідувач кафедри акушерства і гінекології №1 ПДМУ

1) Бенюк Василь Олексійович

доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри факультетського
акушерства і гінекології, НМУ імені О.О. Богомольця

Навчальна програма та план циклу тематичного удосконалення
«Особливості організації та проведення акушерсько-гінекологічної
допомоги під час військового стану» розглянуті постійно діючою
навчально-методичною комісією вченої ради Інституту післядипломної
освіти НМУ імені О.О. БОГОМОЛЬЦЯ:

Протокол від 13 січня 2028 р № 5.

СКЛАД РОБОЧОЇ ГРУПИ

- **Говсєєв Дмитро Олександрович**

д. мед. н., професор, завідувач кафедри госпітального акушерства і гінекології та післядипломної освіти НМУ імені О.О.Богомольця

- **Берестовий Владислав Олегович**

PhD, доцент кафедри госпітального акушерства і гінекології та післядипломної освіти НМУ імені О.О.Богомольця

- **Громова Олександра Леонідівна**

д. мед. н., доцент кафедри госпітального акушерства і гінекології та післядипломної освіти НМУ імені О.О.Богомольця

- **Геревич Надія Василівна**

к. мед. н., доцент кафедри госпітального акушерства і гінекології та післядипломної освіти НМУ імені О.О.Богомольця

- **Мартінова Лілія Іванівна**

к. мед. н., доцент кафедри госпітального акушерства і гінекології та післядипломної освіти НМУ імені О.О.Богомольця

- **Мартич Андрій Миколайович**

асистент кафедри госпітального акушерства і гінекології та післядипломної освіти НМУ імені О.О.Богомольця

- **Сизоненко Анастасія Романівна**

асистент кафедри госпітального акушерства і гінекології та післядипломної освіти НМУ імені О.О.Богомольця

- **Ярощук Олена Борисівна**

PhD, асистент кафедри госпітального акушерства і гінекології та післядипломної освіти НМУ імені О.О.Богомольця

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Навчальна програма циклу тематичного удосконалення «Особливості організації та проведення акушерсько-гінекологічної допомоги під час військового стану» призначена для підвищення кваліфікації спеціалістів лікарів-акушерів-гінекологів, лікарів-гінекологів дитячого та підліткового віку, лікарів загальної практики - сімейних лікарів, лікарів-терапевтів, лікарів-хірургів.

Цикл проводиться відповідно до «Положення про організацію та здійснення освітньої діяльності на післядипломному рівні в Національному медичному університеті імені О.О. Богомольця» з урахуванням засад Постанов Кабінету Міністрів України від 14.07.21 р № 725 «Про затвердження Положення про систему БПР медичних і фармацевтичних працівників» та від 29 вересня 2023 р. № 1036 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 14 липня 2021 р. № 725»; наказів Міністерства охорони здоров'я України від 25.07.2023 № 1347 «Про затвердження Переліку циклів спеціалізації та тематичного удосконалення за лікарськими та фармацевтичними спеціальностями» (зі змінами), від 16 квітня 2025 № 650 «Про затвердження Порядку проведення атестації працівників сфери охорони здоров'я та внесення змін до деяких наказів Міністерства охорони здоров'я України», від 22.07.1993 № 166 «Про подальше удосконалення системи післядипломної освіти та безперервного професійного розвитку лікарів та фармацевтів (провізорів)» (зі змінами).

Мета циклу — освоєння сучасних та нових методів вирішення професійних завдань, формування і закріплення на практиці професійних знань, умінь і навичок, отриманих в результаті теоретичної підготовки, вивчення світового досвіду, формування організаторських навичок для виконання обов'язків на займаній або на більш високій посаді з питань проблем стратегічної та гуманітарної важливості акушерства та гінекології у

воєнний час, організації та функціонування медичних польових лікарень у воєнний період, особливостей та викликів при проведенні необхідних медичних втручань в умовах бойових дій для збереження життя матері та новонародженого, а також забезпечення безпеки медичного персоналу та пацієнтів, психологічної підтримка вагітних та жінок у військових умовах.

Цикл тематичного удосконалення передбачає розгляд логістики та управління постачанням медичного обладнання у воєнний час: Забезпечення медичних польових лікарень, госпіталів та мобільних медичних бригад у військових конфліктах, включаючи постачання обладнання, медикаментів та медичних середників; методів та стратегій для зменшення стресу, підтримки професійної ефективності та збереження морального здоров'я медичних працівників в умовах конфлікту

Програма охоплює обсяг як теоретичних, так і практично-прикладних знань, вмінь і навичок, необхідних для лікарів-акушерів-гінекологів, лікарів-гінекологів дитячого та підліткового віку, лікарів загальної практики - сімейних лікарів, лікарів-терапевтів, лікарів-хірургів для належного здійснення професійної діяльності.

Програма містить опрацювання провідних розділів та тем, що є необхідним лікарям при веденні жінок з ендокринно-гінекологічними захворюваннями, гормон-залежними захворюваннями репродуктивної системи. Цикл тематичного удосконалення охоплює обсяг як теоретичних, так і практично-прикладних знань, вмінь і навичок, необхідних для належного здійснення професійної діяльності.

У навчальному плані циклу зазначено контингент слухачів, тривалість їх навчання, розподіл годин, відведених на вивчення тем навчальної програми. У разі необхідності, враховуючи базовий рівень знань слухачів, кафедра може вносити корективи та доповнення до навчальних годин, які регламентовані навчальними планами, в межах 15 % від загального обсягу часу.

Навчальний план та програма циклу тематичного удосконалення доповнені переліком практичних навичок, списком рекомендованих літературних джерел.

Для виконання цієї програми під час навчання передбачено такі види навчальних занять: лекції, практичні заняття, різні види семінарських занять, а також самостійну роботу слухачів.

Перед початком циклу здійснюється контроль рівня знань особи у формі тестування.

Для визначення рівня засвоєння програми циклу передбачено підсумковий іспит, який складається з:

- тестування;
- оцінки практичних навичок в симуляційних умовах (в симуляційних центрах, на манекенах тощо), якщо програма навчання передбачала вдосконалення або набуття практичних навичок;
- вирішення клінічних завдань.

Слухачам, які виконали програму та успішно склали іспит, видається сертифікат про проходження циклу встановленого зразка.

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

ЦИКЛУ ТЕМАТИЧНОГО УДОСКОНАЛЕННЯ

«ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННЯ АКУШЕРСЬКО-ГІНЕКОЛОГІЧНОЇ ДОПОМОГИ ПІД ЧАС ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ»

Тривалість навчання: 2 тижні (78 годин)

Контингент: лікарі-акушери-гінекологи, лікарі-гінекологи дитячого та підліткового віку, лікарі загальної практики - сімейні лікарі, лікарі-терапевти, лікарі-хірурги (відповідно до Наказів МОЗ України від 25 липня 2023р № 1347 та від 16.04.2025 № 6508).

Код	Назва теми	Кількість навчальних годин				
		Лекції	Семін. заняття	Практ. заняття	Самост. робота*	Разом
1	2	3	4	5	6	7
1	<i>Вступ до акушерства та гінекології воєнного часу</i>					
1.1	Розвиток акушерства та гінекології у воєнний період: Від античності до сучасності. Вплив воєнних конфліктів на методи та стандарти медичної допомоги акушерським та гінекологічним пацієнтам	1		4		5
1.2	Стратегічна та гуманітарна важливість акушерства та гінекології у воєнний час: Забезпечення здоров'я жінок в умовах конфлікту, вплив на військову діяльність та суспільство, та роль медичного персоналу у збереженні життя та			4		4

	репродуктивного здоров'я населення.					
2	<i>Організація медичної допомоги під час конфлікту</i>					
2.1	Організація та функціонування медичних польових лікарень у воєнний період: Планування, обладнання, персонал та спеціалізована медична допомога для жінок під час військових конфліктів			4		4
2.2	Організація та координація транспортування поранених жінок та вагітних у військових конфліктах: Роль медичних евакуаційних систем та забезпечення безпеки та діагностики під час перевезень до лікувальних пунктів та госпіталей.			6		6
2.3	Логістика та управління постачанням медичного обладнання у воєнний час: Забезпечення медичних польових лікарень, госпіталів та мобільних медичних бригад у військових конфліктах, включаючи постачання обладнання, медикаментів та медичних середників.			4		4
3	<i>Пологи та акушерська допомога в умовах конфлікту</i>					
	Акушерські операції у військових конфліктах: Особливості та виклики проведення необхідних медичних втручань в умовах бойових дій для збереження життя матері та новонародженого, а також забезпечення безпеки медичного персоналу та пацієнтів.		1	6		7

3.1	Психологічна підтримка вагітних та жінок у військових умовах: Методи та стратегії для забезпечення психічного здоров'я та психосоціальної підтримки під час облоги, евакуації та перебування у небезпеці.			4	1	5
3.2	Профілактика, діагностика та комплексне лікування інфекційних захворювань у вагітних жінок у воєнний час: Важливість надання медичної допомоги та підтримки для збереження життя матері та здоров'я немовлят в умовах збільшеного ризику зараження.			5		5
4	<i>Гінекологічна допомога в умовах конфлікту</i>					
4.1	Діагностика, медична евакуація та комплексне лікування гінекологічних захворювань у жінок під час військових конфліктів: Важливі аспекти надання медичної допомоги та реабілітації для забезпечення жіночого здоров'я в умовах стресу та обмежених ресурсів.		1	6		7
4.2	Стратегії та програми з контролю над репродуктивним здоров'ям в жінок під час воєнних конфліктів: Захист права на вибір, доступ до репродуктивних послуг та управління сімейним плануванням для забезпечення жіночого благополуччя в умовах надзвичайних ситуацій.			4		4
4.3	Стратегії сімейного планування та антинаталістична політика у військових конфліктах: Здійснення контролю над репродукцією та регулювання народжуваності в			4		4

	контексті гуманітарних криз, військових обставин та загроз національній безпеці.					
5	<i>Психологічний аспект в акушерстві та гінекології воєнного часу</i>					
5.1	Психологічний стрес, травматичний досвід та їх вплив на вагітність та пологи у військових умовах: Аналіз факторів ризику, діагностика та інтервенції для забезпечення психічного здоров'я жінок під час надзвичайних обставин.	1		5	1	7
5.2	Психологічна підтримка та самозахист медичного персоналу у воєнних умовах: Методи та стратегії для зменшення стресу, підтримки професійної ефективності та збереження морального здоров'я медичних працівників в умовах конфлікту.			4	1	5
5.3	Жінки як суб'єкти війни: Аналіз їхньої важливої ролі в воєнних конфліктах, а також стратегії та програми соціальної реабілітації для військових і цивільних жінок після закінчення конфлікту.			4	1	5
	Іспит	6				
	Всього					78

*4 години - для двотижневого циклу;

*2 години — для одностижневого циклу

Примітка: у навчальних планах та програмах циклів тематичного удосконалення для науково-педагогічних працівників не менше 20 % навчальних годин передбачено на удосконалення раніше набутих та/або набуття нових компетентностей у межах освітньої діяльності, інноваційних технологій викладання.

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
ЦИКЛУ ТЕМАТИЧНОГО УДОСКОНАЛЕННЯ
«ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННЯ АКУШЕРСЬКО-ГІНЕКОЛОГІЧНОЇ ДОПОМОГИ ПІД ЧАС ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ»

Тривалість навчання: 2 тижні (78 годин)

Код		Назва теми, елементу
Тема	Елемент	
1	2	3
1		<i>Вступ до акушерства та гінекології воєнного часу</i>
	1.1	Розвиток акушерства та гінекології у воєнний період: Від античності до сучасності. Вплив воєнних конфліктів на методи та стандарти медичної допомоги акушерським та гінекологічним пацієнтам
	1.2	Стратегічна та гуманітарна важливість акушерства та гінекології у воєнний час: Забезпечення здоров'я жінок в умовах конфлікту, вплив на військову діяльність та суспільство, та роль медичного персоналу у збереженні життя та репродуктивного здоров'я населення.
2		<i>Організація медичної допомоги під час конфлікту</i>
	2.1	Організація та функціонування медичних польових лікарень у воєнний період: Планування, обладнання, персонал та спеціалізована медична допомога для жінок під час військових конфліктів
	2.2	Організація та координація транспортування поранених жінок та вагітних у військових конфліктах: Роль медичних евакуаційних систем та забезпечення безпеки та діагностики під час перевезень до лікувальних пунктів та госпіталей.

	2.3	Логістика та управління постачанням медичного обладнання у воєнний час: Забезпечення медичних польових лікарень, госпіталів та мобільних медичних бригад у військових конфліктах, включаючи постачання обладнання, медикаментів та медичних середників.
3		<i>Пологи та акушерська допомога в умовах конфлікту</i>
		Акушерські операції у військових конфліктах: Особливості та виклики проведення необхідних медичних втручань в умовах бойових дій для збереження життя матері та новонародженого, а також забезпечення безпеки медичного персоналу та пацієнтів.
	3.1	Психологічна підтримка вагітних та жінок у військових умовах: Методи та стратегії для забезпечення психічного здоров'я та психосоціальної підтримки під час облоги, евакуації та перебування у небезпеці.
	3.2	Профілактика, діагностика та комплексне лікування інфекційних захворювань у вагітних жінок у воєнний час: Важливість надання медичної допомоги та підтримки для збереження життя матері та здоров'я немовлят в умовах збільшеного ризику зараження.
4		<i>Гінекологічна допомога в умовах конфлікту</i>
	4.1	Діагностика, медична евакуація та комплексне лікування гінекологічних захворювань у жінок під час військових конфліктів: Важливі аспекти надання медичної допомоги та реабілітації для забезпечення жіночого здоров'я в умовах стресу та обмежених ресурсів.
	4.2	Стратегії та програми з контролю над репродуктивним здоров'ям в жінок під час воєнних конфліктів: Захист права на вибір, доступ до репродуктивних послуг та управління сімейним плануванням для забезпечення жіночого благополуччя в умовах надзвичайних ситуацій.
	4.3	Стратегії сімейного планування та антинаталістична політика у військових конфліктах: Здійснення контролю над репродукцією та регулювання народжуваності в контексті гуманітарних криз, військових обставин та загроз національній безпеці.

5		<i>Психологічний аспект в акушерстві та гінекології воєнного часу</i>
	5.1	Психологічний стрес, травматичний досвід та їх вплив на вагітність та пологи у військових умовах: Аналіз факторів ризику, діагностика та інтервенції для забезпечення психічного здоров'я жінок під час надзвичайних обставин.
	5.2	Психологічна підтримка та самозахист медичного персоналу у воєнних умовах: Методи та стратегії для зменшення стресу, підтримки професійної ефективності та збереження морального здоров'я медичних працівників в умовах конфлікту.
	5.3	Жінки як суб'єкти війни: Аналіз їхньої важливої ролі в воєнних конфліктах, а також стратегії та програми соціальної реабілітації для військових і цивільних жінок після закінчення конфлікту.

ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК
ДЛЯ ЦИКЛУ ТЕМАТИЧНОГО УДОСКОНАЛЕННЯ
«ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННЯ
АКУШЕРСЬКО-ГІНЕКОЛОГІЧНОЇ ДОПОМОГИ
ПІД ЧАС ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ»

№ з/п	Назва практичної навички
1	Заходи збереження власної безпеки під час обслуговування поранених пацієнтів в польових умовах. Оцінка безпекової ситуації, розробка стратегії забезпечення безпеки надання акушерсько-гінекологічної допомоги в місцевості де ведуться бойові дії.
2	Методики безпечного вивільнення поранених з транспортних засобів, включаючи військові транспортні засоби та цивільні автомобілі. Демонстрація технік витягування та пересування поранених без подальших ушкоджень.
3	Методи та критерії сортування поранених на території поля бою для надання допомоги відповідно до тяжкості поранень та стану поранених. Заходи забезпечення ефективного сортування поранених в пунктах збору для швидкого та ефективного надання медичної допомоги
4	Розуміння та опис ролі вогневої переваги та стримування загрози в контексті медичної допомоги пораненим в умовах бойових дій. Аналіз впливу тактичного середовища на можливість надання допомоги пораненим.
5	Перерахувати медичні покази для введення антибіотиків в польових умовах, такі як військові поранення або інші інфекційні загрози. Визначити протипокази та обмеження для використання антибіотиків в польових умовах. Методики введення антибіотиків, включаючи різні шляхи (оральний, інтравенозний, інтрам'язовий тощо), залежно від ситуації.
6	Розуміння та демонстрація навички формування запиту на евакуацію (MEDEVAC) та звіту MIST
7	Заповнення та подання звіту про проведені дії (AAR)

8	Заповнення та подання картки пораненого форма DD1380
9	Оцінка травм у тактичних умовах (Tactical Trauma Assessment, TTA)
10	Використання алгоритму MARCH-PAWS в умовах бойових дій та польових умовах.

**ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ТЕСТУВАННЯ
ДЛЯ ЦИКЛУ ТЕМАТИЧНОГО УДОСКОНАЛЕННЯ
«ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННЯ
АКУШЕРСЬКО-ГІНЕКОЛОГІЧНОЇ ДОПОМОГИ
ПІД ЧАС ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ»**

1. Яка гуманітарна важливість полягає в акушерстві та гінекології у воєнний час?
- a) Забезпечення жінкам вільного доступу до медичних послуг у зоні конфлікту .
 - b) Проведення просвітницьких заходів для жінок-військових.
 - c) Збереження життя та здоров'я жінок та новонароджених дітей під час воєнних дій.
 - d) Забезпечення повноти пакетів медичного забезпечення у зоні конфлікту.

Правильна відповідь: c) Збереження життя та здоров'я жінок та дітей під час воєнних дій.

2. Що включає в себе стратегічний підхід до акушерства та гінекології в військовому конфлікті?
- a) Забезпечення жінок військових медичними послугами.
 - b) Забезпечення додаткових ліжок акушерського та гінекологічного профілю у військових госпіталях.
 - c) Планування та надання медичних послуг, які враховують потреби жінок та новонароджених у воєнних умовах.
 - d) Медичне забезпечення жінок по всій лінії фронту.

Правильна відповідь: c) Планування та надання медичних послуг, які враховують потреби жінок та дітей у воєнних умовах.

3. Які виклики можуть виникнути під час акушерської операції в умовах бойових дій?
- a) Підвищений ризик медичних помилок.
 - b) Зменшення кількості доступних ліжок у госпіталі.
 - c) Обтяження персоналу додатковою роботою.

d) Зниження потреби в анестезіологічних препаратах.

Правильна відповідь: а) Підвищений ризик медичних помилок.

4. Які можливі ситуації можуть потребувати психологічної підтримки вагітних жінок у військових умовах?

а) Постійний нагальний страх ворожого вторгнення.

б) Рутинне військове навчання та вправи.

с) Відсутність потреби в психологічній підтримці.

d) Короткострокові стресові ситуації, які можуть виникнути в умовах військових дій.

Правильна відповідь: d) Короткострокові стресові ситуації, які можуть виникнути в умовах військових дій.

5. Яка роль медичного персоналу в забезпеченні психологічної підтримки вагітних та жінок у військових умовах?

а) Проведення військових навчань для вагітних жінок.

б) Забезпечення лікувальних процедур для вагітних жінок.

с) Проведення психологічних консультацій та підтримка вагітних жінок.

d) Надання лікувальних психотропних препаратів для вагітних жінок.

Правильна відповідь: с) Проведення психологічних консультацій та підтримка вагітних жінок.

6. Які можливі стратегії можуть бути використані для контролю над репродуктивним здоров'ям в жінок під час воєнних конфліктів?

а) Заборона жінкам військовослужбовцям та цивільним жінкам займатися займатись сексом під час військового конфлікту.

б) Надання жінкам інформації про різноманітні методи контрацепції та доступ до них.

с) Обмеження доступу жінок до медичних послуг у сфері репродуктивного здоров'я.

d) Звільнення з війська жінки військовслужбовця при підтвердженому факті вагітності.

Правильна відповідь: b) Надання жінкам інформації про різноманітні методи контрацепції та доступ до них.

7. Які фактори збільшують ризик зараження інфекціями у вагітних жінок під час воєнних конфліктів?

- a) Забезпечення вагітних жінок індивідуальними захисними костюмами.
- b) Наявність чистої води та гігієнічних умов для вагітних жінок.
- c) Стрес та низький рівень медичної допомоги.
- d) Відсутність інфекційних захворювань у військовому середовищі.

Правильна відповідь: c) Стрес та низький рівень медичної допомоги.

8. Що є однією з головних цілей профілактики інфекційних захворювань у вагітних жінок у воєнний час?

- a) Заборона вагітності в умовах військових конфліктів.
- b) Забезпечення медичної допомоги тільки жінкам, які вже заразилися інфекцією.
- c) Запобігання зараженню вагітних жінок і ранній діагностиці інфекційних захворювань для забезпечення безпеки матері та немовляти.
- d) Проведення обов'язкових інфекційних вакцинацій для вагітних жінок.

Правильна відповідь: c) Запобігання зараженню вагітних жінок і ранній діагностиці інфекційних захворювань для забезпечення безпеки матері та немовляти.

9. Які можливі заходи можуть бути вжиті для профілактики інфекційних захворювань у вагітних жінок під час воєнних конфліктів?

- a) Заборона вагітним жінкам залишати свої домівки.
- b) Заборона вагітним жінкам отримувати будь-яку медичну допомогу.
- c) Застосування ізоляції та соціального дистанціювання для вагітних жінок.

d) Запровадження обов'язкової інфекційної терапії для всіх вагітних жінок.

Правильна відповідь: с) Застосування ізоляції та соціального дистанціювання для вагітних жінок.

10. Які можливі методи лікування інфекційних захворювань у вагітних жінок під час воєнних конфліктів?

- a) Відмова від будь-якого лікування.
- b) Застосування профілактичного лікування антибіотиками
- c) Індивідуалізований підхід до лікування з врахуванням виду інфекції та стану пацієнта.
- d) Використання антисептичних засобів.

Правильна відповідь: с) Індивідуалізований підхід до лікування з врахуванням виду інфекції та стану пацієнта.

11. Що передбачає антинаталістична політика в контексті військових конфліктів?

- a) Посилення підтримки та заохочення народжуваності.
- b) Заборона вагітності в умовах військових конфліктів.
- c) Обмеження або регулювання народжуваності у військових обставинах.
- d) Відсутність будь-якої політики у сфері народжуваності під час війни.

Правильна відповідь: с) Обмеження або регулювання народжуваності у військових обставинах.

12. Які можливі стратегії сімейного планування можуть бути застосовані в умовах військових конфліктів?

- a) Заборона будь-яких методів контрацепції в військовому середовищі.
- b) Застосування відомчих або національних програм планування сім'ї з акцентом на доступність методів контрацепції.
- c) Заборона шлюбу і народження дітей в умовах війни.
- d) Відсутність будь-яких стратегій сімейного планування під час війни.

Правильна відповідь: b) Застосування відомчих або національних програм планування сім'ї з акцентом на доступність методів контрацепції.

13. Які можливі інструменти використовуються для здійснення контролю над репродукцією в рамках антинаталістичної політики у військових конфліктах?

- a) Заборона відвідування лікаря гінеколога.
- b) Проведення масових операцій зі стерилізації жінок.
- c) Надання інформації та послуг з контрацепції та планування сім'ї.
- d) Заборона розмноження тільки для військових осіб.

Правильна відповідь: c) Надання інформації та послуг з контрацепції та планування сім'ї.

14. Яка роль жінок може бути важливою у громадському житті та відновленні суспільства після війни?

- a) Відсутність ролі жінок в цих процесах.
- b) Роль винятково в сфері господарства та сім'ї.
- c) Активна участь у процесах відновлення суспільства, медичній допомозі та освіті.
- d) Роль жінок обмежується політичною сферою.

Правильна відповідь: c) Активна участь у процесах відновлення суспільства, медичній допомозі та освіті.

15. Яка роль жінок може бути важливою в воєнних конфліктах?

- a) Відсутня роль жінок в воєнних справах.
- b) Тільки роль медичного персоналу в наданні допомоги пораненим.
- c) Активна участь у військовій діяльності, громадському житті та допомога пораненим.
- d) Роль жінок обмежується виключно сімейною сферою.

Правильна відповідь: с) Активна участь у військовій діяльності, громадському житті та допомога пораненим.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Закон України «Про вищу освіту» - <http://zakon4.rada.gov.ua>.
2. Довідник кваліфікаційних характеристик професій працівників. Випуск 78 «Охорона здоров'я» Наказ МОЗ України від 29 березня 2002 року № 117.
3. Перелік галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти 2015 – <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п>.
4. Наказ Міністерства охорони здоров'я України №1254 від 22.06.2021 «Про затвердження Положення про інтернатуру», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 17 серпня 2021 року за №1081/36/36703.
5. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG) – https://ihed.org.ua/wp-content/uploads/2018/10/04_2016_ESG_2015.pdf
6. European Training Requirements in Obstetrics and Gynaecology. UEMS Section Obstetrics and Gynaecology / European Board and College of Obstetrics and Gynaecology. Standing Committee on Training and Assessment. Version 2018 https://www.uems.eu/data/assets/pdf_file/0004/64399/UEMS-2018.18-European-Training-Requirements-OBGYN.pdf
7. Академічні лекції з акушерства та гінекології / За ред. акад. Ю.Г. Антипкіна. – К.: ТОВ «КРІЕЙТІВ МЕДІА», 2021. – 424 с.
8. Акушерство та гінекологія: у 4 томах. / В.М. Запорожан, В.К. Чайка, Л.Б. Маркін та ін.; за ред. В.М. Запорожана. – 2-е вид., випр. – К.: ВСВ «Медицина», 2017. – 1032 с.
9. Акушерство: підручник / Пирогова В.І., Булавенко О.В., Вдовиченко Ю.П. за ред. Пирогової В.І. – Вінниця: Нова книга, 2021. – 472 с.
10. Акушерство і гінекологія: у 2-х кн. Книга 1. Акушерство. Підручник (ВНЗ III-IV рівнів акредитації/За ред. В.І.Грищенка, М.О. Щербіни. – 2-е вид., виправлене. 2017. – 376 с.
11. Акушерство і гінекологія: у 2-х кн. Книга 2. Гінекологія. Підручник (ВНЗ III-IV рівнів акредитації/За ред. В.І.Грищенка, М.О.Щербіни – 2-е вид., виправлене. 2017. – 376 с.
12. Внутрішньочеревні кровотечі в гінекології: монографія / І.З. Гладчук, О.Я. Назаренко, Р.О. Ткаченко. – Одеса: Одеський медуніверситет, 2021. – 111 с.

13. Запорожан В.М., Грубнік В.В., Грубнік Ю.В, Малиновський А.В. та ін.; Ендоскопічна хірургія. Навчальний посібник/ за редакцією В.М. Запорожана, В.В. Грубніка – К.: ВСВ «Медицина», 2019. – 592 с.

14. Запорожан В.М., Тарабрін О.О. Симуляційна медицина. Досвід. Здобуття. Перспективи. Практичний poradnik. Суми: ПФ Видавництво «Університетська книга», 2018. – 240 с.

15. Магован Б.А. Клінічне акушерство та гінекологія: 4-е видання / Б.А. Магован, Ф. Оуен, Е. Томпсон. – К.: ВСВ «Медицина», 2021. – 454 с.

16. Навчальний посібник з акушерства/за ред. І.Б.Венцківської. В.П. Лакатоша, В.М.Куща.- К., 2018. – РА Гармонія – 210 с.

17. Comprehensive Gynecology- 8th Ed. /D.M.Hershenson, G.M.Lentz, F.A.Valeaetal. Elsevier. 2021- - 881 p.

18. Oxford Textbook of Obstetricsand Gynecology /Ed.by S. Arulkumaran, W.Ledger, L.Denny, S. Doumouchtsis. – Oxford University Press, 2020- 928 p.

19. Williams Obstetrics, 26th Ed.-/ F.G. Cunningham, K.G.Leveno, J.S., Dasheetal. - 2022. McGrowHill/Medical – 1328 p.

20. American College of Obstetricians and Gynecologists. (2012). Health care for women in the military and women veterans. Committee Opinion, 547.

21. <https://tactical-medicine.com/pages/jase-medical-emergency-preparedness>

22. https://www.dec.gov.ua/cat_mtd/galuzevi-standarti-ta-klinichni-nastanovi/

23. <http://www.drlz.com.ua/>

24. <https://www.who.int/ru>

25. https://www.gfmer.ch/Guidelines/Obstetrics_gynecology_guidelinesTempl ate.htm

26. <https://www.cochrane.org>

27. <https://www.acog.org>

28. <https://www.ebcog.org>

29. <https://www.uptodate.com>

30. <https://www.online.lexi.com>

31. <https://www.ncbi.nlm.nih.com>

32. <https://www.thelancet.com>

33. <https://www.rcog.org.uk>.

34. <https://www.npwh.org>